

redništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem posloju.

Stajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Kopiji se ne vračajo in se morajo
vplačati do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vpsolati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 števk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

ev. 22.

V Ptuju v nedeljo dne 3. novembra 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“
za celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čnom ob enem tudi pošlje celo naročnino
znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
o novega leta naš časnik **zastonj**.

Shod vinorejcev.

Ptuj dne 28. oktobra 1901. Danes vršil se je
pred povabila tukajšnjega poljedelskega društva in
vroustanovljene tukajšnje vinorejske zadruga izvan-
redno dobro obiskan shod vinorejskih interesentov.
Preležili so se ga skoraj vsi mestni vinorejci in mnogi
stropniki okolice, kakor sosednih krajev, Ormuža, sv.
Marta, Velike nedelje, Zaverča itd. Tudi gospodje du-
hovniki udeležili so se tega shoda, med njimi gospod
mošt Fleck.

Načelnik ptujskega poljedelskega društva gospod
Hammer pozdravi mnogoštevilne došlece najprislejše

Kako se je dohtar ženil.

Že enkrat od dohtarja sem vam prepeval,
Pa nekaj še vendar na srcu imam,
Sinoči pri peči sem se ogreval,
Brez žene seveda popolnoma sam.

Le to pa je vendar mi prišlo na misel,
Da človek prav težko si ženo vlovi,
In letošnji mošt povsodi je kisel,
Zato še letos z ženitvoj nič ni.

Al' vendar tam notri v mestu pa biva
En dohtar že mnogo let star,
Katerega morda ženitva ne griva,
Saj trikrat od njega mu mlajši je par.

Horvačkega platna ona ne nosi,
Zato pa — hrvate rada ima,
Za njo ta dohtar mnogo potrosi
Saj veste kaj žida velja!

To vendar pa kmetje morate znati,
Kako je ta dohtar to ptičko vlovil,
Povedal vam bodem, ni se vam bati,
Da bi lažnjivec jaz bil.

in podeli nato referentu gospodu Francu Girstmayer-ju
iz Maribora besedo.

Poročevalec izrazi svoje zadovoljstvo nad tem, da
mu je privoščeno, enkrat o zgolj gospodarskih zadevah
v Ptuju besedo spregovoriti. Znano je, da naši me-
rodajni politikarji vseh strank nič kaj radi ne vidijo
ako ljudstvo svoje zadeve samo v roke vzeme, ali
ker nas ti visoki gospodje vedno le z visoko politiko
sitijo, na drugi strani pa sila v mestu in na deželi
od dneva do dneva narašča, ne izostaja torej nič
druzega, kakor da si meščan in kmet podasta roki,
da tako podlago državi skupno obdržita: to je, kme-
tijski stan in meščanski stan. Govornik pride potem
na glavni proizvod Spodnjega Štajerja, na vinorejo in
pribije, da se vinorejci od vseh stranij občutno oško-
dujejo. Filokserci, so vinskega proizvajalca spravili ob
njegov kapital, drugo dela sedaj italijanska carinska
klavzula, ogerska konkurenca in praktiki gotovih
vinskih trgovcev.

Nalašč se je v listih poročalo, da je letos na
Štajerskem posebno bogate trgatve pričakovati, samo
da se je cene doli potiskalo. Tudi o kakovosti vina

6. In to pa vam hočem vse razodeti,
Da bodete znali, kaj dela vaš d'nar,
Zató pa vam moram od kraja začeti
Kakó se je neki spoznal ta par.
7. Čitalnic veste, je mnogo na sveti,
Al' vendar pa neki ena stoji,
Pri toti čitalnici moram začeti
Sedaj pa poslušajte vsi!
8. Naš dohtar pride prav židane volje,
Na svet'ga Škocjana v čitalnico pit
Tam vino naroči tako kak olje,
Pečenké pa štiri, da bode tud' sit.
9. Potem pa je pil po stari navadi,
Da spešajo kmalu kelnarce tri,
Še drugi pomagajo piti mu radi,
In skoraj seveda pijani so vsi!
10. Zdaj dohtar pa vendar naenkrat ustane,
Podpira prijazno ga šribarov pet,
Nikamor pa vendar se dohtar ne gane,
Saj veste od vinca je preveč razgret.

so se nalašč neugodna poročila raznašala, in ako bi se producenti ne bili tako energično branili, ostal bi jim bil ves pridelek ali bi ga pa morali prodati pod sramotno ceno, med tem pa se je lutenberški in zaverčki mošt prodajal v ogromnih množinah, čeprav v istih krajih še noben kmet ni grozdja obiral in se ga je že na vagone razposlalo čez mejo in prodalo pod imenom „lutenberžan“ in „zavričer.“ Preti tudi še francozka konkurenca, kjer se je vinska produkcija v zadnjih letih od 30 do 60 in letos na 80 milijonov hektolitrov povišala, tako da tam hektoliter pitnega vina velja samo 4 franke. Ravno tako neugodno stoji z uporabo odpadkov. Vedno zviševanje davka na žganje posebno za ubožnejše kmete onemogoči proizvodnjo tropinovca, da prišlo je tako daleč, da kmetje svoje drevesa sliv posekajo in porabijo za kurjavo, samo da ne pridejo v skušnjava žgati žganje, ker se vsako leto dodatni davki na žganje povišujejo katerega sploh ni. To dodatno obdačevanje pa se uporabi samo pri ubožcih; veliki kapitalisti in milijonarji se že znajo proti takemu oškodovanju zavarovati. Mali producent se pa potom oblasti devlje v nič.

Gospod Jožef Fürst konstatira, da dandanes Ogerska štajerskemu vinorejstvu več škoduje kakor italijanska vinska carinska klavzula. Nezaslišano je kar se godi na meji. Komaj se ogerska meja prestopi, se že pride do ute, narejene iz desek, kjer je nastanjen veritabelni colninski urad. Ako ima kdo par steklenic vina pri sebi, mora tam takoj visoko carino odšteti. Iz Ogerskega pa vozijo v Avstrijo z vinom obloženi vozovi, kakor da bi šla procesija, brez carine in zadržka. Taki odnošaji so se že v Radgoni po g. deželnem poslancu Reiter-ju razjasnili ali to ne pomaga nič. Pri tem nam je konkurenca z Ogersko nemogoča, ker ogerska vlada vinorejo naravnost velikansko pospešuje. Pri nas na Štajerskem da vlada na primer letos prvokrat 80.000, preje

70.000 gld. za nove nasade; na Ogerskem se uničeni vinogradi uradnim potom preosnovljajo izdala vlada za to že 27½ milijonov gld.

Poročevalec gosp. Girstmayer meni, da vsaka poštena konkurenca še prenesla, ali počen gotovih vinskih trgovcev mora vinorejstvo uničiti dobavljajo svoja štajerska vina iz Ogerskega, osle torej konzumente in producentom potegnjejo čez ušesa, ako izjemoma enkrat od njih njihov dukt kupijo. Mora se tedaj pri vinski kupčiji postaviti postava v varstvo marke, tako kakor to obs industrijah.

Dalje je v varstvo domače produkcije nujno potrebno, da se vsepovsod ustanovijo vinograške zadrage ali te bodejo zamogle le potem uspešno delovati, ako bodejo od države s primernimi denarnimi sredstvi opremljene. Na Dunaju delujeta tako imenovani »Winzerkeller« in »Rathhauskeller« uspešno, v G. se pije v »Landhauskelleru« italijansko vino. Taka kaže se napačno delovanje našega deželnega vinogradarstva. Uzorna klet štajerskih vin v deželni hiši bila je nas veliko dragocenejša kakor demonstrativni — kuropcijski vinogradi, kateri nam samo deloma plačila podražijo in poedine vplivajoče gospodarske gati.

Perovodja gosp. pl. Kalchberg predlaga tedaj, da se dečo peticijo na obe parlamentni zbornici:

Peticija.

Visoka zbornica!

Obupni položaj, v kojega je štajersko vinogradarstvo vsled upostošenja po trtni uši, kakor vsled italijanske in ogerske konkurence zabredlo, sili nas vprično zahtevajoče obnovitve carinske pogodbe stopiti pred vašo zbornico in one nujne potrebe štajerskega vinogradarstva navedi, brez kojih izpolnitve bi se naše vinogradarstvo, ki je nekedaj najpoglavitnejša in najuspešnejša

11. Naenkrat zagleda mlade dekline,
Ki se tam v kotu od plesa hladé,
Pijanšina enkrat dohtar mine,
In močno mu bije staro srcé.
12. Tje k deklici prvi naš dohtar se ziblje,
Globoko nakloni se starček pred njo,
Al' jezik pa vendar so komaj mu giblje,
Ko prosí njo, naj za ženo mu bo.
13. „Mam zlato, mam srebro, mam vsega zadosti,
Le vzemi za moža me deklica ti,
Čitalnico celo povabim na gosti,
Naj šribar se zadnji z menoj veseli.
14. Saj res je, da kmet se včasih oguli,
Pa kaj je to tebi deklica mar,
In res je, da kmečki so žuli
Vso zlato, vso srebro, — ves moj denar.
15. Ti dohtar, ti dohtar, jaz te bi vzela,
Al' vendar mi bodeš káporo dal,
Jaz pesmice lepe zvečer ti bom pela,
In ti pa boš sladko in mirno zaspal!

16. Naš dohtar pa hitro iz žepa potegne,
In deklici vzroči dvajsti tisoč
Potem s čitalnice hitro pobegne,
Je klical svetnike vse na pomoč.

17. Seveda je káporo škoda zgubiti,
Zato pa je dohtar to deklico vzal,
In če se pa meni posreči žensko dobiti,
Potem vam prihodnjič od nje bom zapel!

Kako je poldrugi Marko ljubil številko sedem.

Zložil Franc Škerlec v Vičancih pri Veliki Nedelji.

1. Zakaj so ga imenovali poldrugi Marko?
govor: Ker je bil sedem šolnov dolg, in širok, kakor nabasan „štrozok“, toraj poldrugi človek skoraj.
2. Zakaj je poldrugi Marko ljubil številko sedem?
Odgovor: Ker se je rodil sedmi dan v tednu, zjutraj ob sedmi uri pod hišno številko sedem, sedmega julija to je sedmi mesec v letu; potem je zizal sedem let, zatoraj je tudi tako dolg in širok zrastel; hodil

nejša poljedelska kultura dežele bila se izročilo gotovi propasti.

I. Mi zahtevamo povišanje carine na italjansko grozdje, žonto in vino, od najmanje 20 goldinarjev na hektoliter, kakor je to pred vinsko carinsko klauzulo bilo.

II. Z ozirom na nizke cene v Franciji, kjer se vsled obilne trgatve zavžitna vina po 4 do 5 frankov hektoliter prodajajo, protestiramo mi proti vsakemu znižanju sedanje uvožne carine na francoska vina.

III. Ogromni uvoz ogerskih umetnih in naravnih vin, grozdja in žonte, ki se bode predvidno od leta do leta še pomnožil, naj se po eni strani skoz strogo izvrševanje postave zoper ponarejanje živil, po drugi strani skoz nastavo primerne uvožne carine omeji. Mi protestiramo vendar energično proti sedajšnjemu stališču, da je avstrijska meja nasproti Ogerski dejanski zaprta, med tem ko se uvoz ogerskih poljedelskih pridelkov v Avstrijo na meji sploh ne kontrolira.

IV. Zahtevamo usnovo postave v varstvo marke, ki vinske trgovce in trgovce na drobno prisili, da naznanijo pri prodaji vina ki ga tržijo, produktivni kraj, v smislu priloženega načrta za tako postavo.

V. Konečno zahtevamo da se rekonstrukcija po trtni uši uničenih vinogradov v največjem slogu skoz izdatno podelitev posojil (Nothstands-Darlehen) in krepkim pospeškom kakor primerno finančno podporo istim društvom, ki so nalogo za pospešitev vinogradstva prevzela, omogoči.

Od gospoda Leop. Sorko-ta iz Zavriča predlagani načrt se glasi sledeče:

Načrt postave proti neodkritosrčnemu tekmovanju pri trgovini z vinom in točarinskem obrtu.

§ 1. Grozdni mošt ali vino pod kakim drugim imenom, kakor imenom dežele, kjer se je pridelalo

sedem let v šolo, naučil se je sedem jezikov govoriti, kateri so bili vsi slovenski. Vstal je vsak dan ob sedmih zjutraj, ako je bil dan ali ne; spat je šel ob sedmih zvečer, ko je pa imel veliko dela, tedaj pa se je vlegel eno uro po šestih. Kadil je vsak dan sedem pip duhana, če ga pa še ni imel dovolj, je kadil še tri pipe predpoldan, in štiri popoldan.

Za klobukom je nosil plehnato tablico z številko sedem, in ako ga je kdo vprašal kaj da ta številka pomeni, je odgovoril z močnim glasom: „Ker sem bil pri sedmi kompaniji, pri bežiregimentu numere sedem.“

Imenovali so ga potem, „Zibmar“.

Ker še Marko ni bil oženjen, je mislil večkrat: kloveku ni samemu dobro biti. Poiskati si hočem ženo, katera me bode v žalosti tolažila. Iskal jo je ter jo le sedmo leto našel; takšno devico, katera je bila tudi precej na sedem.

Njo hočem nekoliko opisat. Bila je precej visoke postave, pa suha kak žegnana sol na peči. Barvo na obrazu je imela, kakor stara pura, ko more štiri tedne na jajcih sedeti, nos pa tako velik, da bi lahko debele orehe jnofala. Na kratko povedano, izgledala je kakor konjska

ali iste meje oziroma enega dela taistega v trgovini prodajati ali točiti je prepovedano.

§ 2. Grozdni mošt ali vino kakšne produktivne dežele, ki je s takšnim tujim primeskom (vinom) pomešano bilo, sme se samo pod zaznambo „pomešano“ (Verschnitt) pod navedbo pravega njegovega produktivnega kraja (dežele) ali njene meje, ali en del iste v trgovini prodajati oziroma točariti.

§ 3. Grozdni mošt ali vino, ki se pod imenom kakšne trtne vrste v trgovini prodaja, točari, more resnično iz te trtne vrste obstojati. Se-li takšno vrstno vino ali mošt s kakim drugim pomeša, je po takem ta „pomešanec“ (Verschnitt) deklarirati.

§ 4. Pri slučajih §§ 2. 3. je označenje (ime) pomešanca vedno ime istega grozdnega mošta ali vina spredaj postaviti, katerega je v pomešanecu več, in razmerje množine navesti,

§ 5. Trgovci z vinom, trgovci z živili in krčmarji so primorani natančne naznambe vina svojega dobivanja voditi, pod zaznambo vinskih tip (vrst) v resnici se nahajajoča imena in prvi vir prejetega blaga označiti.

§ 6. Kontrolo prometa grozdnega mošta in vina vodi država s svojimi pooblaščenimi uradniki pod privzetjem zvedencev.

§ 7. Odmerjenje kazni proti nasprotno delujočim i. t. d.

Ta peticija kakor tudi njej priloženi načrt zakona se je v svrhu nekkih prememb po predlogu gg. Sadnika, J. Leskoschegg-a in A. Perko-ta po daljši debati enoglasno sprejela. Ob enem se je sklenilo, na načelnika tukajšnjega poljedelskega društva staviti prošnjo, da to peticijo vsem poljedelskim korporacijam spodnjega in srednjega Štajerja v svrhu podpisov predloži.

smrt. Na rokah je imela samo sedem prstov in na nogah si je izbila tri nohte, ker je bila precej cempasta.

A jezik njeni je bil dobro nabrušen, kar se je Marku zelo dopadlo.

Veliko si je poldrugi Markec prizadel, predno jo je nagovoril, da bi ga vzela. Ko se je gostovanje končalo, začela sta gospodariti, in res sta v sedmih letih 7 sinov prigospodarila.

Enkrat je rekel svoji suhi Lizi: „Gospodarstvo nama dobro napreduje, in ker imaš ti tako dobro šlifan jezik, bodem nakupil vina in žganja ter bodema imela gostilno. Ti nisi več za nobeno rabo pri delu, toliko močna pa vendar si, da postrežeš gostom s kako pijačo.“

„Dobrega si se domislil ljubi Markec“, reče smehljaje Liza, „toraj poskusiva najino srečo.“ Markec je priskrbel takoj vse potrebno — in nastavila sta krčmo. Ljudje so radi zahajali v to novo gostilno, kajti Liza je bila tako zvita klepetulka, da jo je res lakho poslušal, ako bi bil že naspol mrtev. Žganje je točil en „ohtelec“ (1/3) litra po sedem krajcarjev, liter vina po sedem rubljev, pravi slovenski guleš, pol porcije,

Drugače govorijo pa drugače delajo.

Tako nekako predbacivajo nam klerikalci, oziroma „Fihposovci.“ Mi bodemo pa danes našim bralcem korenito dokazali, da ravno oni drugače pišejo in govorijo, kakor pa delajo.

Kdor politiko vsaj nekoliko zasleduje in bere več časnikov, ta itak dobro ve, po čem stremijo klerikalci, za te ni ta članek potreben, pač pa je potreben nižjim slojem, da tudi oni sčasoma sprevidijo, kako klerikalna stranka svoje ljudi vodi le za nos. Predno bo mogoče našega ubogega, zapeljanega kmeta toliko razbistriti, da bode razumel tudi o višji politiki razsojevati, kar mu je ravno tako v korist kakor drugim stanovom, bode sicer še veliko vode skoz naš mili Spodnji Štajer poteklo, ali upamo trdno, da se bode tudi to posrečilo, da konečno vendarle odpremo našim kmečkim trpinom oči.

Poglejmo torej malo višje, tje do poljedelskega ministerskega prestola, tam kjer se najvažnejše reči rešujejo, tam, kjer sedi sedaj naš jako klerikalni minister grof Giovanelli, tam bodemo spoznali naše svetohlinske klerikalce v pravi luči.

Mnogo slovenskih in nemških naprednjaških (recimo liberalnih) listov se bavi danes s to nečuveno krivico, ki jo kmet vsled klerikalne višje politike trpeti more, ker ravno tam se odločuje njegova usoda. In res, tam kjer imajo klerikalci v višji politiki odločilno besedo, tam obrnejo zatiranemu kmetu hrbet in potegnejo s kapitalisti (to so tisti ljudje, ki imajo že itak vsega preveč).

Danes bodemo samo eden taki slučaj povedali:

Te dni je naš jako klerikalen poljedelski minister grof Giovanelli dobil slovesno nezaupnico, a dala mu jo je združitev kmetskih poslancev.

Ta združitev ima namen, zastopati kmetske koristi, ne glede na narodne, politične, verske in

samo sedem krajcerjev. To je bilo veselje. Ta čas so njima sinovi zrastle. Ker sta si že toliko prihranila, sta njim kupila novo obleko. Maskus Beus Kvedus je dal vsem sedmim narediti pisane prosličke (lajbiče) kakoršnega je imel egiptovski Jožef ter na vsak prosluk sedem rudečih gump prišiti, ter na hrbtu zeleno številko sedem. Tako so se toraj spoznali od spredaj in zadej.

Poglejmo kako je zgedala gostilna poldruega Marka od zunaj. Stena je bila rumeno poštrihana. Okna so skoraj tako velika, kak cerkvena vrata. Nad durmi, skozi katere se v gostilno gre, visi tabla z napisom: „Gostilna pri sedemkrat sedem.“

Ko je kak gost mislil, izpil ga bodem en „frakl“ ali dva, potem pa šel domov, se je presneto zmotil, ker prišlo je drugače. Naenkrat je začela dobra Liza kaj noviga pripovedovati in tako se je na dom pozabilo. Ker ni upal pri praznem glažu sedeti, naročil je še tretjega, potem četrtega i. t. d. da je spravil do sedmega. Kadar je gospod Marko take zvijače čul in videl, se je smejal tak na široko, kakor bi kletko odprl. Mislil si je, žal mi pa vendar ni, da sem si

druge nekmetijske reči. K tej združitvi pripada kmetski poslanci raznih strank in ta združitev po ostri, za poljskega ministra malo laskavi razpravi sklenila izreči mu nezaupnico, in zaradi njegove postopanja v zadevi kupčije s poljskimi pridelki na žitni borzi.

Ta način kupčije je za kmetski stan prava nesreča, kajti vsled nje se prodaja in kupuje na borzi žito, ne da bi bodisi prodajalec, bodisi kupec kdaj le videl kako žitno zrno.

Zdaj pa poslušajmo, kaj so klerikalci nato ogovorili: Spisali so ti, kmeta za nos vodeči klerikalci neko „Malo politično ogledalo“, ki se splačeno imenuje „ogledalo klerikalne lažnjivosti“, s tem stvar pojasnili tako-le:

„Kako malo se ozira liberalizem na kmeta vidite najbolj iz liberalnega gospodarstva na borzi. Ubogi kmet se muči v potu svojega obraza da pridela zemske sadove. A sam jim ne more določati cene, ampak judje na borzi delajo cenovno poljskim pridelkom. Kadar kmet prodaja svoje sadove, takrat judje ceno potisnejo, kadar kmet kupuje, jo pa povzdignejo. Tako pribarantajo judje na borzi vsako leto milijone. Poleg tega imajo „temninsko igro“ s pšenico. Na papirju kupujejo pšenico tisoč stotov pšenice, a je nima oni, ki jo prodaja, oni je ne dobi, ki jo kupuje, ampak dogovorita se, le, da si bosta razloček v cenah izplačala gotov dan. To je navadna brezvestna igra za dobiček. Druge stranki se borita tako vedno: ena žene cenovno gor, druga jih pritiska dol — in kakršne cenovne se določijo v ti igri judovskih špekulantov, tak mora kmet kupovati in prodajati. Glejte, to je velika krivica, da vsi drugi odločujejo v kmetskih stvareh, le kmet ne. Zato se pa krščanski moški že leta in leta trudijo, da to kvarljivo igro odstranijo, liberalci jo pa branijo, ker so judje

vzel to nosasto babico, boljše „kelnarce“ nima nikdar kajti ta meni s svojim jezikom denar dela. Pred dolgo so trajale te norije, Marko s sedmimi šoljni se postaral, naposled smrtno zbolel. Ali smrt je imela brigo ž njim, kajti sedem dni je vlekla dušo ž njim in naposled jo še pretrgala na sedem kosov. Tri kosi so šli v pekel, štirje pa v nebesa, zato je poteg mogel prestatati sedem let v vicah.

Zadnje besede poldruega Marka so bile, ko je poklical svojo suho soprogo: „Zahvalim se ti, Liza, Liza za vse muke, ki si jih imela z menoj, in za vse dobrote, katere si mi podelila. Poglej sedem dni me že smrt natezuje, Liza, Liza, kaj bode pa s teboj. Tvoj jezik pa bodeta še dva močna moža en dan v smrti klala.“

Bumst — smrt je iztrgala dušo Markovo in mrtva je bil ne za šalo, ampak za resnico, za vselej. Letos sedmega julija, smo obhajali sedemdesetletnico Markovo poroke.

Njegova gostilnica se potem ni več imenovala „Gostilna pri sedemkrat sedem“, ampak „Gostilna pri Sedmici.“

kakš drug

da s pred kaza kle o d s p o š

borzi 38

kme mati

borz ni ta

„veš vešč

sede večin

jako pal

stvu in V

šef I

dovs tova

špek 100

kléri polje kajti

židov rikal

da b ta s

rikal da j

borz sprej

ročilo kar

janc

seje umal

vrh kme

tijsk sprej

zope sveta

kléri pokr

pravi neko

tudi liberalci in pod enim klobukom delajo". Pazi tedaj ubogi kmetič in sprevidel bodeš, kakšni hinavci so ti ljudje, ki drugače govorijo, pa drugače delajo.

Škoda, ki jo dela borza, je res dobro označena. Pa se pa ta krivda nam, ki mislimo naprednjaško, redbaciva, je neosnovano, to se je prav sedaj pokazalo. Dognalo se je namreč, da so ravno klerikalci tisti, ki hočejo preprečiti odstranitev te igre mej tem ko se vsi ošteti liberalci za to trudijo.

Dokazano je, da so vsled kupčije z žitom na borzi cene v letih od 1878. do 1895. padle za celih 8 odstotkov. Vsled pritožeb deželnih zborov in kmetijskih družeb se je vlada začela za stvar zanimati. Mej tem pa, ko se je v sosedni Nemčiji ta borzna sleparija kratkomalo prepovedala, se pri nas tako postopalo. Lansko leto je vlada sklicala razne "veščake" na posvetovanje, kaj naj se zgodi. Te veščake je izbralo poljedelsko ministerstvo, v katerem sede sami klerikalci. Toda klerikalni minister je izbral večinoma same borzijance in nekaj učenjakov ter le tako malo kmetovalcev, ministerstvo samo pa je zastopal največji klerikalec v celem poljedelskem ministerstvu, pokrovitelj dr. Šušteršiča, kranjskih konsumov in Vencajzovega vinogradniškega društva, sekijski baron Beck. Ta baron Beck je v svaštvu z žilovskimi borznimi špekulantmi in je na tistem posvetovanju pokazal, da je nasprotnik odprave borznejših špekulacij. To posvetovanje je veljalo davkoplačevalce 100 tisoč goldinarjev, a pokazala je samo, da stoji klerikalno poljedelsko ministerstvo ne na strani poljedelcev, ampak na strani borznih špekulantov, kajti resnega uspeha storjeni sklepi niso imeli.

Sklepi tega posvetovanja so bili naperjeni proti klerikalni slepariji na borzi. To pa ni bilo všeč klerikalnemu baronu Becku in upregel je kmetijski svet, da bi stvar oškodil. Ker se je pa bilo bati, da se svet izreče za odpravo borznega švindla, je klerikalni baron z raznimi spletkami izposloval sklep, da je napravil dve poročili, jedno proti slepariji na borzi, drugo pa zanjo. Dne 6. maja t. l. je odsek prejelo poročilo, liberalca Roberta Sanda, katero poročilo se je izreklo za odpravo borznega švindla, na kar je prof. Schullern umaknil svoje, v korist borznejših spisano poročilo.

A, glejte, kaj se je zgodilo. V zapisniku dotične seje je poleg Sandovega poročila natisnjeno tudi umaknjeno in niti prečitano Schullernovo poročilo, ki tega pa še 16, v prid špekulantov in v škodo kmetijskih govorečih predlogov, kateri niso bili v kmetijskem svetu nikdar stavljeni in seveda tudi nikdar sprejeti. Tako se je skušalo podkopati in oslabiti borznejši švindl naperjeni izrek kmetijskega sveta. In mož, ki je te karte mešal, je prvi zaupnik klerikalnega poljedelskega ministra, ta mož je goreči pokrovitelj klerikalcev gosp. baron Beck.

Posledica vseh teh spletk je, da vlada neče odpraviti borznega švindla, ampak da hoče izvršiti le tako premembo. To je dalo povod, da je zgoraj

omenjena združitev izrekla klerikalnemu poljedelskemu ministru nezaupnico. Na dotičnem shodu te združitve pa so se oglasili zopet le liberalni kmetijski poslanci, mej tem ko so klerikalci zlezli pod klop, in nečejo nič vedeti o tej zadevi, ker se boje zamere pri klerikalnem poljedelskem ministru in še bolj pri klerikalnem sekijskem šefu baronu Becku, ki jih sicer tako vstrajno podpirata, kadar se ne gre za ljudsko korist.

Iz tega pojasnila razvidijo čitatelji, kako stoji ta zadeva, iz njega razvidijo, kako klaverno ulogo igrajo v tej za kmetijski stan velevažni zadevi klerikalni poslanci. Pojasnili smo pa to stvar, da prisilimo naše klerikalce zavzemati se v tej stvari za korist kmetijskega stanu, da jih prisilimo, glasovati z drugimi kmetijskimi poslanci za odpravo borznega švindla, če tudi to volilnim klerikalnim krogom ni po volji. Videti hočemo, če bodo imeli pogum igrati tudi v drž. zboru tisto vlogo, kakor jo igrajo doma, ko na jedni strani mečejo ljudstvu pesek v oči s tem, da upijejo, da so liberalci za nič, da ne delajo za odpravo te sleparije, na drugi strani pa oni (klerikalci) sami branijo to borzno sleparsko špekulacijo.

No, ubožec zapeljani, ali sedaj veš, kdo je na tvoji strani in kdo ti boljšega kruha privoščiči.

Vojna v Južni Afriki.

23. oktobra se je vršila v Balmoralu pod predsedstvom kralja Edvarda ministrska seja radi brezkončnosti vojne ter radi sredstev, katere uporablja Kitchener proti Burom. O uspehu te seje ni še nobenih poročil, a možno je, da se je pojavila prvokrat v tej seji opozicija proti Chamberlainovi politiki. Krügerju je došlo poročilo Schalk-Burgerja, da se je dvignilo za Bure 15.000 Holandcev na Kapu. Krüger je dobil od neznane strani 2 milijona frankov v angleškem denarju s posvetilom: „Prispevek za oboroženje in streljivo junaškim Burom.“ Kitchener javlja iz Pretorije, da je do 14. oktobra padlo 25 Burov, 18 jih je bilo ranjenih, 190 ujetih in 50 se jih je udalo. Bothove čete so sedaj pri Ermelu in Angleži so jim za petami. Vreme je trajno neugodno in dela velike ovire angleškim četam.

Lord Kitchener nima Konjenikov! Generalni nadzornik konjeništv, general Grant, je dognal, da je na razpolago le 3000 mož na konjih. Zato zahteva Kitchener nemudoma 10.000 konjenikov. Ali vojni urad je odgovoril, da mu more za sedaj poslati samo 3000 mož. Tako bo imel toraj Kitchener komaj 5000 porabnih konjenikov in s tem naj dožene vojno! Kakor znano, pešcev v boju z Buri skoraj sploh niti upoštevati ni, kajti Buri so vedno na konjih, ter se rabijo zategadelj angleški pešci le kot posadke in straže.

Listi objavljajo sedaj proklamacijo Bothe kot odgovor na proklamacijo Kitchenerja. V tej proklamaciji ukazuje Botha, da je po 15. septembru ustreliti vsakega Angleža v orožju. Buri pa so toli plemeniti, da tega vzlic ukazu svojega nadpoveljnika ne

delajo, dočim rabijo Angleži Burke in burske otroke kot ščite proti burskim kroglijam ter streljajo, obešajo, bičajo in mečejo v ječe junaške nasprotnike.

Angleži zbujaajo smeh in zaničevanje vsega sveta! Angleško vojno sodišče obsodilo je celo vrsto burskih deklet v starosti 15—20 let radi „veleizdajstva“ v ječo za mesec dnij. Sedaj je ta veleizdajski zločin tudi pojasnjen. S čim so se pregrešile uboge burske deklice tako, da morajo v podzemeljske kleti? Iz Londona poročajo: „Bile so nesramne v besedi in dejanju.“ Ali vojno sodišče vendar ne sodi vlačug! Toda ne, nesramnost Burk se je kazala v tem, da so „govorile zaničljivo o angleški kroni ter da so bile nevarne (!!!) redu v Kaplandiji s tem, da so neki burski oddelek, ki je vdrl v Maraisburg, pozdravile in objele!“ Veleizdajstvo je toraj, ker so Burke svoje očete, brate, ženine in sorodnike ali vsaj svoje krajane kot rešitelje pozdravile in jih objemale!“

O burskem generalu Dewetu se govorijo različne stvari. Eni pravijo, da je mrtev, drugi zopet da ne. Tako je iz Pretorije dospelo pred dvema mesecema pismo, v katerem se poroča: „Dewet je strašno trpel, predno je umrl. Granaten kos ga je ranil na rami, rana se je prisadila, ker je bila obvezana z umazano cunjo.“ Tudi pet, v Komathitalu ujetih Burov je povedalo, da je Dewet umrl. Vzrok smrti so pa navedli različen. Neki Bur, katerega so ujeli Angleži v Kaplandiji, je povedal, da je Dewet odpotoval v inozemstvo. Drugi Buri pa so zopet izjavili, da je Dewet zdrav in da so še pred kratkim govorili z njim. O resnici toraj ni zanesljivih podatkov. O Bothi se poroča, da je bil na svojem maršu zadržan ter da je sedaj v Pietersdorpju. Veliko število Burov je skritih v gozdu Windberga. Angleži upajo, da jih kolone Walterja in Kitchenerja zajemajo. Iz Londona poročajo, da želi kralj, da se končaj vojna pred njegovim kronanjem.

Iz taborišč ujetih Burov se poročajo zopet strašne vesti. V teh taboriščih 109.418 ujetnikov, med temi 54.326 otrok. Zadnji mesec — september, je umrlo 2421 ujetnikov, med temi 1964 otrok. Gotovo je, da umre v taboriščih več Burov, kakor jih pade na bojiščih.

Razne stvari.

Cirkovce na Dravskem polju dobile so poštni nabiralnik, ki je začel poslovati 1. oktobra t. l. Vsakdnevno zvezo ima s pošto na Pragerskem. Zdaj je želeti, da bodo tamošnji naročniki „Štajerca“ bolj redno dobivali kakor poprej. Nasprotniki tega časnika so ga dostikrat iz poštne torbe ukradli, ker ni bila zaprta, skrbeli so za to, da so slugo upijanili akoravno je trdil, da ni nič pil, zdaj pa njim je odklenkalo za vselej. Zaradi kaj takega in drugih dejanj je sicer dobro, da je višja oblastnija dovolila v Cirkovce postaviti žandarstvo postajo s 4 žandarji, da bodo na dravskem polju pazili na dolgoperstneže, na lučanje kamenja, na ubijalce oseb, na ubijalce krav, na ponočne rogovileže ali kakor bi rekli ponočne krokarje,

ki ne dajo miru trudnemu kmetu v pozni noči. Kuriti tudi menda ne bodo upali tako pogosto.

Cesarjeva zahvala. Njegovo cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo blagovolilo je izreči občinskemu zastopu v Pobrežju pri Ptujju vsled Najvišjega rojstnega dne Mu doprinešeno voščilo in udanostno izjavo. Svojo Najvišjo zahvalo.

Grozna surovost. V Slaviščini pri Ptujju živel je kmet Germič z ženo Alojzijo pri njeni materi Mariji Rantaša, katera je imela pri sebi tudi svojega mutastega sina. Germič bil je jako surov mož ter je živel v vednem prepiru s svojo ženo in njeno materjo. Pred 5 leti izginil je naenkrat Germič in vsa poizvedovanja po njem bila so brezuspešna. Sedaj pa se je vendar posrečilo žandarmeriji priti hudodelstvu na sled. Tašča Marija Rantaša svetovala je namreč svoji hčeri Alojziji, naj svojega moža ubije. Ta je naročila mutastemu bratu, naj Germiča ustrelji, kar je ta tudi storil. Ustreljenega vlekli so potem v klet, kjer je ležal dva dni. Tretji dan so ga na kosce razrezali in v kotlu tako dolgo kuhali, da je šlo meso od kostij. Meso so potem zakopali v gnoju, kosti pa so sežgali.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Vzačetku meseca oktobra slišalo je tukaj več ljudi tuljenje nekega mladega zvernjaka, katerega je najbrž sladko grozdje tak ranilo iz njegovega brloga k kam primikalo, kajti taki kosmatini so navadno le v hudi zimi, in še tedaj malo lokdaj iz globoko ogerske zemlje k nam prihajali. Temu izvanrednemu dvonogatemu divjaku se sline cedijo kot steklemu psu, pa ne po kaki perutninski pečenki (take še vaje ni) pač pa po mladih dekletih, katere se ga ogibljejo kakor pes obranih goric. Da bi ta nepovabljenec kaj v svoje žrelo dobil, začel je poštni posestnike, obrtnike in kmečke sine radi čitanja „Štajerca“ po časnikih pikati ter sinu tukajšnjega cerkvenega očeta zaničevanjem od strani nekih deklet groziti. Oh pomilovanja vredna pokveka, zdi se nam, da tudi pred tvojo neumnostjo še v kravah ne bodo varna teleta. Ti, ki že itak tako izgledaš kot bi vsi hudobci na tebe jezdit hodili, ti boš zavedne ljudi od čitanja „Štajerca“ odvrnil? Ali ti spaček morbiti misliš da bo Korošakov Tonek radi tvojega mazanja življenju konec storil in da boš potem ti, ki s tvojo neumnostjo vred tehtaš toliko kot senca pesjega repa, kakega mladega dekleta, katero sedaj morebiti za Tonetom obrača oči, za sebe pridobil? — Verjamemo, da se ti je pri tvoji modrosti zamogla kaka taka neumnost sanjati. — Da bi rad bil sam svoj gospodar, je že mogoče, ker v službo take figure kot si ti, tako nikdo ne vzame, to je nam vsem in tebi samemu dobro znano. Ali krivo si ja zadel ti nezgodni zvernjak, zapomni si, da boš prihodnjič modrejše storil, in si za denar, katerega porabiš pri tvojih depisih (prav za prav pri sejanju plev) kupiš nekaj klg. glistinega semena, da boš lahko tistega povžil, ko ti še te zamoglo kdaj zopet tako grizti po tvojem gladnem trebuhu. Ko bi pa nektero dekle zamoglo res tak malo modro biti, da bi se na čitanje časnikov oziralo, česar sicer tukaj nikdo ne verjame, tedaj pa dragi Tonek le prosí vsegamogočnega, da te ja kdaj tako

lo ne kaznuje, da bi ti kako tako dekle za ženo dal. Ta mila ženica bi se spreobrnila v pravej uri v steklega kodila in za ljubo bi moral vzeti če bi ti ob času, ko bi bil gladen in utrujen domov, nasitil z bridko jezikovo po, ter ti za dokaj posebno ljubezen posadila kak črep rso močjo na glavo. Ti pa zvernjak nezgodni, zamni si to, da iz tvojih plev nikdar kruheka ne bo. Tlak naš naj ti stoji na strani, za dopisničarja si preveč oslani.

Iz Vranskega. Dostikrat smo v „Štajercu“ drugih slovenskih listih brali, kako drugod go-dije duhovniki na prižnicah pripovedujejo, katere sme ljudstvo brati in katere ne. — Nas sicer takih pridig nismo vajeni, ker so le redke in če se je včasih kateri o tem zglasil, nas je to le posililo v smeh in še ni smo posegli po teh prepovedanih gadih — temi prepovedanimi listi je tudi seveda naš „Štajerc“ in to tudi kaže število naročnikov, katero od dneva do dneva narašča in to še posebno, ko je začel naš mladi, novi g. kaplan, kateri, kor pravijo, na ime Vračko čuje, silno pro-gando delati. Sam Bog zna, ali se ta unikum ni družega učil; mi sodimo, da je on specialist nikarskega pridiganja. (Hvala mu lepa in vsem jim gg. duhovnikom z njihovim „Fihposom“ vred, so nam ravno skoz to pomagali „Štajerca“ tako razširiti. Opomba uredništva.) Da je pa to samo ora reklama za „Štajerca“, se vidi tudi pri nas torbi našega pismonoša, katera že na vseh voglih ka od samih „Štajercev“ in če bo to tako naprej, bo mogel ta naš gospod še za to skrbeti, da se monošu ena krošnja za raznašanje „Štajerca“ pre-bi.

Iz Teharjev. Zopet se je oglašil nekdo v »Do-vrini« in trdi kar na slepo, da bo čez tri let zopet ne menda njegova?!) zastava na zvoniku sv. Štefana arala. No, ali mora biti ravno cerkev pripravna še nadaljno njegovo neumno hujskanje? Le naj sita pisnik enkrat za vselej zapomni, da čez tri leta ne do teharski kmetje več doktorjev poslušali in da bodo takrat volitve natančno po postavi vršile, r se bodejo teharski kmetje s Štoročani združili in mo vsi eno pesem popevali. Doktorji ne bodo na harji več žetve imeli. Res je, da kakšna dva ali e rogovileži še ne bodo mirovali, pa saj tistih ne de nikdo poslušal, saj itak niso teharski rojaki. za te rogovileže na Teharjih ni, pa naj gredo od koder so prišli. Ravno ti ljudje so krivi vsega epira pri volitvah. Zdaj začeli so že kar tri leta prej agitirati, se jim mora ta neumna strast že pasti, ali tega pa oni dopisnik ni povedal, kako je volitev za župana končala, da je eden odbornik maj za las pri občini obvisel, pa ne vemo, ali se preveč vina navlekel ali pa je kislega mleka preveč bal, da se mu je v glavi mešalo, ker je nekemu gospodu stol spodmagnil, da je padel na tla, ali za tega gospoda to ni nobena sramota, ali sramota je za tistega, ki je to povzročil. — No, ker pa naša stranka vendar imela večino, izvolili so naši

odborniki vrlega slovenskega kmeta svojim županom, ki je teharski rojak, ter najbrže še stare plemenite rodbine. Zanesemo se, da bo večinoma vsim občanom priljubljen, zato se tudi zanesemo, da bo čez tri leta mirna in pravična volitev, da si bomo Slovenci kakor Nemci prijatelji. Kdor pa bo ljuliko sejal, bomo pa že isto tudi izpulili. Tudi se nam še neka druga zvijača vsiljuje, da še novi župan in odborniki niso gospodarstva prevzeli. Kako še bo izpadlo, bomo še drugokrat poročali, samo to še povemo, da so doktorji od Binkošti pa do trde jeseni tlako delali, ker menili so, da bodo volitev ovrgli. Ko bi bili za kakega kmeta toliko delali, ne bilo bi zadosti njegovo posestvo.

Zunanje novice.

Boječa zločinka. V New-Yorku je prodajal pred kratkim neki Italijan jako krotke bele miši. Pred njim sta se ustavili dve dami, da si jih ogledata. Nakrat pa je skočila ena malih živalic na roko najbližje stoječe dame, ki je strašno kriknila ter se v istem trenutku onesvestila. Redar je izpoznal v onesvestila dami veliko zločinko, katero sliko krasi „Rogues Ga-lerie.“ Bila je že štiri-krat zaprta, ker je napadala ljudi z nožem in revolverjem, bele miške se je pa — prestrašila.

Simpatičen čudak. V New-Yorku je podedova pred kratkim mr. James Eads How krasno premo-ženje, ki šteje več milijonov. Mr. How je sicer to dedščino sprejel, toda zase ne porabi niti krajcarja tega denarja, ker hoče živeti le od tega, kar zasluži sam. Sedaj potuje po deželi in občuje z najnižjimi in moralno propalimi ljudmi, katere bogato podpira. Na tem potovanju opravlja najraznovrstnejša dela, in sicer za vsako tudi najmanjše plačilo. Nedavno je sekal v Chicocoti drva za prosto stanovanje in hrano. Okrog njega se zbere navadno množica ljudi, ki gleda radovedno milionara, kateri si služi svoj vsakdanji kruh.

Častnika so ubili. V Monastirju je v javni pro-storini razžalil višji častnik Halil Mezes, sultana. Ka-dar pa so ga hoteli drugi častniki prijeti, začel je iz samokresa streljati na okolostoječe ter ustrelil tri častnike in enega meščana. Razburjeno ljudstvo ga je s palicami takoj ubilo.

Trikratni umor. Iz Kolomeje javljajo: V vasi Ko-baki se je sprl nedavno posestnik Vazilij Dovij s svojo ženo ter se tako razjaril, da je zgrabil sekiro in jej preklal glavo: potem pa je še mrtvo telo raz-sekal na kosce. Ko so prihiteli na vpitje otrok so-sedje na pomoč, je planil Dovij tudi na posestnika Vahamaninka ter ga je zaklal, nekega družega, Mar-jeja, pa je smrtnonevarno ranil.

Morilec Szolgosz je zanimal še vedno Američane. Več kot tisoč prošenj je došlo, da bi se dovolilo prisostvovati njegovemu usmrčenju. Vse bi bilo rado vi-delo, kako se bode boril s smrtjo morilec Mac Kinleya. Po zakonu pa sme biti pri usmrčenju le 26 prič. Anarhisti so pošiljali tovarišu razna darila in jedi, ka-terih pa ni dobil! Usmrtili so ga v torek zjutraj.

Samomor in dvojni umor na pokopališču. Iz Gdanskega poročajo, da je neki topničar Griebe na pokopališču sv. Barbare pri Wilhelmshavenu ustrelil neko ženo in hčer na grobu, njenega moža, oziroma očeta ter se nato ustrelil še sam. Vzrok zločinu je neznan.

Bestijalna mati. Szerencsa javljajo zopet strašen čin nečloveške matere. Premožna vdova Samuela Csutorja je zaprla pred osmimi leti svojega sina Stefana v temno luknjo, kjer je ostal do sedaj. Te dni so prišli orožniki slučajno ponoči mimo hiše vdove Csutor ter so čuli tam čudno ječanje. Zbudili so vdovo, ki jim je morala odpreti. In v temni čumnati so našli nekaj groznega. Na gnili slami, ki je bila vsa polna črvov, je ležal prav malo oblečen deček, katerega je bilo samo okostje; govoriti ni mogel. Ko so ga prinesli na zrak, se je takoj onesvestil. Nečloveška mati je izpovedala, da je zaprla dečka v luknjo, ker bi se rada omožila, in jej je bil na poti; sosedom je pa rekla, da je v Tisi utonil.

Amerikansko. Dvanajstletni Edward Thomas, kateri slovi v Baltimore kot najboljši strelec, je v zabavo gledalcev že večkrat odstrelil jabolko raz glavo svojega očeta. Dne 1. oktobra t. l. so gostje neke gostilne naprosili dečka, naj izstrelji smotko iz ust svojega očeta. Slednji je v to privolil, in se je postavil s smotko k steni dvorane. Nato je deček pomeril in razun smotke odstrelil tudi kos očetovih — ust. Rana je le malenkostna, vendar pa v bodoče stari Thomas ne bode pustil svojemu sinu več streljati smotk iz svojih ust.

Gospa Botha, soproga burskega generala, ki prebiva sedaj v Amsterdamu, je rodila nedavno dečka in sicer ravno na 76. rojstni dan Krügerja ter na dan druge obletnice, odkar je bila napovedana vojska. Gospa Botha je ostavila majnika meseca Južno Afriko.

Nenavaden vzrok samomora. Na cesti pri Kis Zomboru se je ustrelil nedavno kmetski mladenič Miha Erdei. Pri zadnjem vojaškem naboru ga je namreč komisija odbila; vsled tega ga je ostavila tudi njegova ljubica. Oboje je prenašal nekaj časa, ko so pa odšli njegovi tovariši k vojakom, je bila tudi kupa njegove žalosti polna; spremil je prijatelje do postaje ter se nazaj gredé ustrelil.

Za ženinom. V Solnogradu se je usmrtila z revolverjem 15. p. m. 24letna gospica Ana pl. Wolfstein; pred par meseci pa se je ustrelil njen ženin, domobranski častnik.

Sam se je križal. „Bozener Ztg.“ poroča, da se je 10. p. m. ponoči v Welschnetze, 42letni Ivan Bettini sam pribil na križ iz dveh desk. Zabil si je žebelj skozi obe nogi in skozi levo roko. Tako so ga našli pri popolni zavesti. Bettini je bil bolan in postal verski blazen. V tej verski blaznosti se je križal sam.

Slepar — hipnotizer. Začetkom meseca oktobra je prišel neki 35letni mož k vdovi Neži Bognar v Oslippu pri Šopronu, ko je baš preštevala svoj denar, kakih 300 kron. Zahteval je najprej čašo mleka, potem pa je naglomo zgrabil kmetico za roko ter je

njej ostro pihal v oči, dokler ni zaspala. Pograbivši denar je odhitel. Izprva ni hotela opeharjena ženska ničesar ovaditi ter je šele 12 p. m. na nagovarjanje drugih naznanila ono „pihanje v oči“ redarstvu. Umetnika hipnotizerja išče zdaj orožništvo.

Tihotapčeva osveta. Na rusko-nemški meji cveta tihotapstvo (kontreband) katero hoče ruska vlada izkoreniniti z vsemi sredstvi. Te dni je zasačil ruski finančni stražar tihotapca, ki je nesel iz Prusije živalskih mehurjih špirit. Ker ga stražar ni maral pustiti, je tihotapec namah mehur zagnal njemu v obraz ter se je špirit razlil. Z vžigalico je kar v hipu zapalil špirit na stražarju ter zbežal. Rešili so stražarja sicer delavci, ki so bili ne daleč na delu a stražar najbrž ne bo okreval.

Iz ljubosumnosti. Iz Budimpešte javljajo: Dne 21. p. m. je ustrelil bogat posestnik Fran Erl svojo ženo, otroke in nekega uradnika, na katerega je bil ljubosumen. Potem pa je usmrtil še samega sebe.

Iz življenja emirja Abdurrahmana. Emir afganistanski je bil jako krut despot, ki si je izmišljal za svoje podložnike najstrašnejše kazni. Njegovi zdravniki pravijo, da je bil čudna kombinacija človeka, hudiča in tigra. Vreči koga v vrelo olje, ni bilo pri njem nič nenavadnega. V najhujši zimi je dal privezati ljudi, ki so se mu zamerili, ob stebre, polih jih z vodo, ter jih je pustil zmrzniti. Take muke so trajale pri najmočnejšem možu dva dni, predno je umrl. Ako je dal koga obesiti, je bilo to še jako milostna obsodba. Sicer pa je bil Abdurrahman zelo muhast; včasih je bil tudi jako dober in popustljiv.

Ves občinski svet — zaprt. Iz Lvova javljajo: Župan v Przysietnici je naznanil nedavno vsled sklepa vsega občinskega sveta učiteljico Rajovsko, da silijo otroke izvajati tako težka fizična dela, da so radi tega bolni. Učiteljica je tožila ves občinski svet zaradi obrekovanja, in sodišče je obsodilo vsakega zatoženca na teden dni zopora. Obsojeni občinski svet je uložil seveda ničnostno pritožbo toda višja instanca je prvo obsodbo potrdilo.

Angleški kralj Edvard VII. pošten najditelj. Kralj angleški najde večkrat kaj dragocenega. Ko je bil še mlad je našel ženski čreveljček z demantno zaponjo. Nedavno je našel nožiček velike cene in sedaj je našel dragoceno zlato uro. Kralj pošlje vse, kar najde, onemu, ki je dragocenost izgubil. Dobro bi bilo, če bi šel v Južno Afriko, morda bi pomagal Kitchenerju najti Botha in Deweta.

Zaroka cesarskih rodbin. Nadvojvodinja Elizabeta Marija, jedina hčerka rajnega prestolonaslednika Rudolfa in bivše nadvojvodinje Štefanije, sedanje grofice Lonyay, se zaroči z ulanskim nadporočnikom princem Otonom Windischgraetzem. Nadvojvodinja je rojena 2. septembra 1883. l., njen ženin pa 7. oktobra 1873. Princ Oton Windischgraetz je sin bivšega gorenjskega poslanca, na Bledu bivajočega princa Ernesta Windischgraetza, ki je bil te dni imenovan tajnim svetnikom, in netjak v Hasbergu pri Planini bivajočega kneza Hugona Windischgraetza.

Musolino, italijanski ropar, ujet. Dolgo časa so

lovila cela krdela ital. vojakov in orožnikov znanega bandita Musolina, ki je bil baje po krivici obsojen in je potem radi tega postal bandit, kateri je pobil vse svoje sodnike in krive priče; in šele sedaj se je posrečilo karabinierom zgrabiti nevarnega bandita v obližju Urbina. Musolino je priznal 14 umorov in 17 ponesrečenih napadov. Izjavil pa je, da ne bo izpovedal ničesar več, če ga bodo žalili. „Moril nisem, nego se le maščeval svojim sovražnikom. Osveto pa ukazuje gospod Bog sam“, je dejal. Musolino je bil oblečen kmetiško, a se vede jako lepo. Vendar pa je precej nečimern ter se baha, ker se zanima zanj tudi neitalijansko časopisje. Pri njem so našli sliki sv. Jožefa in Marije aspromontske ter 250 lir.

Skrivnostni umor. Iz Curiha javljajo, da je ustrelil pri Auran-u v soboto opolnoči mlad mož svojo ženo; potem je pomeril z revolverjem tudi vase, a se je slabo zadel. Zato je tekkel k reki Ari; tam se je slekel ter skočil v vodo. Identičnost nesrečnega para doslej še ni dognana.

Gospodarske stvari.

O pomenu in uporabi umetnih gnojil.

Prodavatelj Dr. Ernesta Kramer-a, docenta na tehniški visoki šoli v Gradcu.

(Dalje.)

Umetna gnojila.

Sedaj znamo, da zemlji pomankuje mnogokrat takih redilnih snovij, katere za svojo rast neobhodno potrebuje. Največkrat pogrešamo v zemlji kalij, fosforovo kislino in dušec. Zato mora kmet dajati zemlji takih snovij, katere sama nima: to se pravi, on mora gnojiti.

Gnojila imenujemo sploh take tvarine, ki so sposobne pospeševati rastlinsko rast, ter izboljševati zemljo.

Gnojila so naravna in umetna. Najnavadnejši naravni gnoj je živalski. Umetna gnojila imenujemo pa take tvarine, katere še le mehanskim ali kemijskim potom v gnoj spremenimo.

Kolikor več hranilnih snovij ima gnoj v sebi, toliko večje vrednosti je.

Po obilosti teh snovij delimo umetna gnojila v štiri vrste:

1. v gnojila s fosforovo kislino
2. v dušičnata gnojila
3. v fosfornata in dušičnata gnojila
4. v kalijeva gnojila.

Te štiri vrste umetnih gnojil različno mešajo in iz njih mešana umetna gnojila pripravljajo n. pr. amonijakov fosfat ali kalijev superfosfat, ali pa gnojila za posebne kulture n. pr. za hmelj, vinograd, travnik, ki imajo manj ali več redilnih snovij v sebi. Imenujemo jih radi tega specialna umetna gnojila.

I. Gnoj s fosforovo kislino.

V tej vrsti gnoja je fosforova kislina v tesni zvezi z vapnom kot fosfornokislo vapno, katero je ali raztopno ali neraztopno; prvo imenuje se superfosfat.

Superfosfate delajo iz koščene moke, iz ameriškega tičjega „gvano“, ali pa iz rudnin, ki imajo v

sebi fosforovo kislino (fosforite) in sicer takó, da topijo te tvarine z žvepleno kislino, katere neraztopno fosfornokislo vapno raztopi. Po tem načinu delimo gnoj v superfosfate iz koščene moke, superfosfate iz gvana, superfosfate iz fosforitov i. t. d.

Kolikor več ima ta gnoj raztopljene fosforne kisline v sebi, toliko več je vreden. Taka gnojila (superfosfati) imajo navadno 10—20% raztopne fosforne kisline. Sedaj stane 1 kg. v vodi raztopne fosforne kisline, ki se nahaja v superfosfatih, 35—40 kr.

Ta gnoj lahko rabiš, kadar ti drago. Pomniti je le treba, da ga vložiš blizu korenin. Med fosfati, ki se v vodi ne raztopé, razločevati pa so taki, ki se v zemlji topijo, in pa taki, ki se v zemlji ne topijo. Slednji kot gnojila niso za rabo.

V zemlji raztopni fosfati raztapljajo se precej lahko po uplivu lahkih v zemlji samej nahajajočih se kislin n. pr. organskih kislin in ogljikove kisline. Rastline hitro povzijejo te snovij. Raztopljivim fosfatom prištevamo tako zvano Thomas-ovo žlindra (Thomasschlacke), katero dobivamo kot odpadke pri izdelovanju jekla iz fosfornatega železa po Thomasovem načinu. To gnojilo ima 15—20% fosforne kisline, 48% vapna, 18% železa in magnana. Ta žlindra mora biti jako dobro zmleta, ker sicer rastline njenih fosfatov s svojimi kislinami ne morejo raztapljati in povživati. Debelo zmleta Thomas-ova žlindra nima nobene vrednosti.

To vrsto gnoja najboljše rabiš na travnikih, v vinogradih, na njivah, hmeljiščih, in sicer zato, ker te kulture potrebujejo večletne zaloge fosforne kisline.

(Dalje sledi.)

Zračenje hleva. Nečist in nezdrav zrak izpodkopava zdravje. Izprijen vzduh sicer ne pokonča živalij naenkrat, a vendar jih zastrupuje polagoma, počasi; zli nasledki ne izostanejo. Na prostem ima živina dovolj čistega zraka, ali v hlevih — dovolj pokvarjenega. Pa kako naj bi bil v hlevih zdrav zrak, ker se nikoli ne zrači, ker se to dozdeva ljudem nepotrebno. Ali je ta nevednost, bolje rečeno malomarnost se, žal, čettokrat prav hudo maščuje. „Kamor ne pride zrak, tja pride bolezen“, pravi star in resničen pregovor: samo želeti je, da bi si ga naši gospodarji tudi dobro zapomnili. V male hleve dohaja pri vratih, oknih (če jih imajo) in celo skoz zid dovolj čistega zraka; za nje ni treba posebnih prevetrovalnih priprav (vetril). Odprite okna in zrak se dosti izpremeni; pokvarjen odide, čist pa pride. A v velikih hlevih je stvar drugačna. Mnogo živine potrebuje mnogo zraka. Tu bi nikakor ne zadostovala samo okna za dovažanje svežega vzduha; zatoraj se morajo napraviti v velikih hlevih posebne priprave, po katerih naj doteka zdrav in svež zrak. V ta namen pustimo v zidu na obeh dolgih straneh hleva. in sicer prav visoko pri stropu posebne luknje. Te luknje morajo biti zaradi tega visoko v zidu, da mrzli zrak ne vleče naravnost na živali ter jih ne prehladi. Zračne luknje ne smejo biti vodoravne ali ravnotežne (naravnost), ampak napošev (po strani) napravljene. To je tako razumeti, da se prične luknja na zunanji strani zidú niže in se na

notranji konča više proti stropu. Zakaj pa zopet to? vpraša me morda ljubi čitatelj. To je zato, da dež in sneg ne moreta v hlev in da mrzli zunanji zrak teče proti stropu, a ne naravnost na živino. Na zunanji strani pritrdimo čez zračno luknjo mrežico iz žice (dratu), da muham in drugim enakim nepovabljenim gostom zabranjuje pot v hlev. Ta naprava je prav dobra, kajti ona odstranjuje sitne mrčese, in vendar doteka hlev dovolj čistega zraka. Ko se je hlev dovolj prezračil, zamašimo luknjo s slamo. Nekteri Nekteri imajo še druge priprave, pri katerih prihaja zrak po posebni cevi skoz streho in strop. Taka prevetrila pa so predraga in večinoma nepripravna. Sploh zadostujejo za naše razmere gori imenovane zračne luknje. V poletnem času je za prevetrenje srednjega hleva dovolj, če se okna odpró ter vrata snemó in z leso nadomestijo. Samoobsebi pa se razume, da se odpró samo okna. Velike hleve zračimo s tem, da odpremo zračne luknje, če je pa treba, tudi vrata in okna. Prav pametno je, če se vrata napravijo iz zgornjega in spodnjega dela; v tem slučaju se zgornji del odstrani ter nadomesti z leso. Ta način zračenja je kaj pripraven za soparne, poletne večere.

Ali je žaganje kaj vredno gnojilo za travnike?
Odgovor; Žaganje ima pač redilne snovi v sebi, a potreseno po travniku se dolgo časa ne razkroji, zato nima kot tako nobene gnojilne vrednosti. S pridom se da žaganje porabiti za mešanec, če se pomešano z drugimi odpadki pridno poliva z gnojico in na leto večkrat premeša. Na takem mešančevem kupu žaganje segnije in se spremeni v prav dobro gnojilo, in sicer tem prej, kolikor manj smolnat je bil les, iz katerega je žaganje.

Po trgatvi. Trgatev je že končana. Lepo vreme v zadnjih tednih je omogočilo, da se je prej vsled dolgotrajnega deževja premalo dozorelo grozdje lepo razvilo in da se je tudi pridelek glede kakovosti zboljšal. Žal pa, da je pri trgatvi marsikateri vinogradnik napačno ravnal. Sicer je bilo tako vreme, da je moral človek res že obupovati, a mnogo jih je, ki na trgatev nestrpnó čakajo in pri prvi ugodni priliki potrgajo, ne glede na to, je li že pravi čas za to ali ne. Letošnja vinska letina bo povprečno po množini in po dobroti slabša od lanske. Če bi ne bilo v prvi polovici septembra nastopilo slabo vreme, bila bi letošnja letina taka, kakoršnih vinogradniki že dolgo ne pomnijo. Lahko se računí, da je gniloba vzela $\frac{1}{4}$, po nekod pa tudi $\frac{1}{2}$ pridelka. Manj so to občutili vinogradniki v drugih okrajih, in todi bodo vina tudi boljša, ker je grozdje bolje dozorelo, ker je večina šele proti koncu septembra s trgatvijo pričela. Še najmanj škode občutijo Vipavci. Ker pa tam že vsled ugodnejšega podnebja grozdje bolj zgozdaj in bolje dozori, bodo vina tudi letos glede kakovosti zadovoljiva, kajti posamezni mošti boljših vrst, n. pr. rizling, traminec, rulandec, beli burgundec, so imeli 20—22%, modra frankinja, portugalka, kraljevina, grganja i. dr. 16—19% sladkorja; toraj bodo imela ta vina povprečno 11% alkohola. To so že krepka namizna vina. Dobrota in stanovitnost letošnjih

vin bo zelo odvisna od pravilne naprave. Kdor ni bil pri trgatvi izbirčen, tesnosrčen, da ni ločil vsega gnilega grozdja od zdravega in nezrelega od zrelega in če ni pustil vsakega posebej pokipeti, bo imel s svojim vinom precejšnjih sitnostij. Tako vino se mu bode nerado čistilo, in če ga bo pustil nekaj ur na zraku, pa bo že farbo spremenilo. Kdor je pobral gnilo grozdje naprej in ga je kmalu ali takoj sprešal ter je pustil mošt zase v sodu pokipeti, je najboljše ravnal; le to mu še svetujemo, naj ta mošt še enkrat na zdrave tropine vrže, če jih še ima, da še na njih pokipi. Bodisi pa, da je kdo pri trgatvi še tako oprezno postopal, je vendar gotovo še mnogo gnilega ali umazanega grozdja prišlo vmes v kad, in zato bo vsakdo popolnoma pravilno ravnal, če nova vina pretoči kmalu potem, ko nehajo kipeti, toraj že sedaj. Večina mošt ali vino kvarljivih snovij se kmalu usede na dno soda. Skrbeti se mora toraj, da se te snovi čim prej odstranijo. Posebno pa priporočamo storiti to delo pri belih vinih, da tako ohranijo svojo milobo in da hitreje in bolje dozore. Pri pretakanju naj se pazi, da ne pride nič gošče vmes. Sod, v katerega pri pretakanju pride mošt, napravljen iz gnilih jagod, naj se nekoliko zažvepla. Zadostuje, da se sod zakadí, predno se mošt vanj vlije. Vinogradniki, bodite toraj oprezni, da si ohranite vsaj to zdravo, česar Vam ni pobralo deževje.

So li buče dobra krma za molzne krave in ali ne naredo mleka prevodenega, kakor se pri nas trdi?
Odgovor: Buče so jako dobra krma za molzne krave, ker imajo v sebi mnogo jako lahko prebavnih redilnih snovij. Buče je zrezane pokladati, peške, ki so zelo redilne, pa zdrobljene umes mešati. Buče so zelo vodene in bi same pokladane dajale res vodeno mleko, to se pa tako ne zgodi, saj se poleg njih morajo še druga krmila pokladati.

Loterijske številke.

Trst, dne 19. oktobra: 63, 60, 15, 85, 81,
Gradec, dne 26. oktobra: 81, 55, 27, 35, 2.

JOS. ORNIG
v Ptujju
prodaja premog (Steinkohle) po najnižji ceni.
Tam se dobi tudi sol, moka, kaša, riž, otrobi, ječmenov šrot in drugo blago.

340

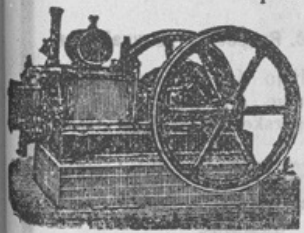
A. d. Hochegerja

glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil
(Marienfelder Motoren- und Locomobilen-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mestne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špřitom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatilne priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

■ Ceniki brezplačno in poštnine prosto. ■ 106

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

najfinejše namizno in jedilno olje, sadni in vinski jesih, jesi-
dovo esenco in kislino, kiselu vodo: rogačko, radinsko,
in königsbruner, pivo v steklenicah in sodčkih „Bratov
Reininghaus“ v Gradci, prav dobor švicarski sir, salami,
pepel papriciran, harinke, celi in sekani špeh, svinjsko
mast. „Monte Christo“, najfinejši želodčni liker, moko
z parnih mlinov, kavo, čaj, sladkor, kakao, čokolado, rum,
šljivovko, vinski cvet, vsakovrstne dišave (Gewürze) i. t. d.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Za oskrbovanje živinske trgovine

govodoreje posebno ugodno pripravno posestvo ležeče v ptujski okolici,
središči šestih, mnogoštevilno obiskanih sejmov, blizu hrvaške meje, se
poti najugodnejšim pogojem proda, tudi se proda dobro ohranjena stré-
šina (Dachstuhl). Povpraša se pri upravništvu „Stajerca“. 299

Jos. Kasimir v Ptuj

priporoča svojo obilno zalogo in sicer:

lajno apno, „Flora“ in „Gloria“ živinski redilni pra-
šek, mrcesni prašek, lim za muhe, papir za muhe,
pravi amerianski, cement roman in „portland, strešni
ep, kôtran, karbolinej, firnis, lak za tla, železo, po-
lištvo, vozove in usnje, oljnate barve za slikarje
in hiše, kvarte za igrati in razglednice, špirit za
poretí, penzelne in krtače, štopelne, mast za čevlje
in vozove.

Najboljša postrežba in najnižje cene. 295

Močne vinske sode

od 250 do 700 do 700 litrov, prodaja liter po 1³/₄,
2, 2¹/₂ kr.

J. Kreinigg, trgovec v Žalcu (Sachsenfeld.) 317

Fritz Rasch trgovina s knjigami
in papirjem
v Celji

priporoča svojo veliko zalogo šolskih knjig in pisalnih
potrebščin, kakor tudi molitvenih knjig, koledarov in
abavnih spisov v največji izbiri in po najnižjih cenah. 259

Heinrich Mauretter

v Ptuj, florjanski trg

priporoča svojo najbolje sortirano zalogo
špecerije, vina v steklenicah in delikates
po najnižjih cenah. Proseč za mnogošteviln
obisk se beleži

vsim spoštovanjem

305

Heinrich Mauretter.

W. Blanke v Ptuj

glavni trg šte. 6 | ogerska ulica šte. 6

nasproti veliki nemški cerkvi. | nasproti veliki vojašnici.

Tiskarna, knjigarna, knjigoveznica in trgovina s papirjem,
šolskimi in pisarskimi potrebščinami na debelo in drobno.

C. kr. zaloga in zaloga
šolskih knjig kvart

Vsaki čas velika zaloga vseh šolskih knjig v najnovejši izdaji
kakor tudi trgovskih, opisovalnih knjig za trgovce, vseh pisalnih
in šolskih potrebščin, Eichmann-ovih pisank in risank, pisanega
in soilnega papirja v vseh barvah, pisalnega papirja in papirja za
pisma v mapah in kasetah, prav po ceni; zavitkov, papirnatih
vrecic, papirja za zavijanje itd. najboljše kakovosti in po nizkih cenah.

 Na debelo in drobno.

Zaloga vseh tiskovin

za slavne župnijske urade, šolska vodstva, obč. predstojništva
i. t. d. v dvojnem jeziku in vseh vrst kancelijskih potrebščin po
najnižjih cenah.

Izdeljujejo se po ceni in hitro: trgovske tiskovine za trgovce in
obrtnike in sicer: pisma, zavitki z natisom trdk, računi, vizitnice,
raslovne karte, pečatne znamke za steklenice in pemske zaklepe,
štambilje iz kavčuha in kovine.

Najbogatejša zaloga katoliških od škofijstva potrjenih

 molitvenikov

v jako lepem vezanju po raznih cenah.

Pripovedne knjige v zabavo in pouk z lepo ozaljšanimi
platnicami v veliki izbiri.

Vsaka zahtevana knjiga v vsakem jeziku, katera se v zalogi ne
nahaja, se nemudoma priskrbi.

Ravnokar je došla:

Graška nemška pratika 1902, à 7 kr. — Slovenska pratika za
1902. leto à 10 ke. in 12 kr., za prodajalce mnogo ceneje.

 Razglednice

v najfinejši svetlotiskovni izoršitvi pošiljam jaz za K 35.—
1000 komadov in potrebujem k narejanju samo eno dobro foto-
grafijo. Natis na voljo, v nemškem ali slovenskem jeziku.

Gospodom trgovcem dovolim pri cenah veliki popust,
ter prosim za prav mnogoštevilna naročila.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova
parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spa-
hati i. t. d. 30

Dr. Rose balzam | Praško domačo mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER-ja v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domačo zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in milo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljanju istega sredstva okrepečuje in obdržuje v pravem teku.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

➔ Po pošti razpošilja se vsak dan. ➔

Proti vpošiljavi K 2-56 se pošlje velika steklenica in za K 1-50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštine prosto.

VARILLO! Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

lekarne B. Fragnerja v Pragi, c. in kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.

Razpošilja se vsaki dan. — Zaloga po lekarnah v Ovstro-Ogerskem, potem v Ptuj v lekarnah g. Ignacija Behrbalk in g. Hans Molitor-a, v Celju pri M. Rauscher-ju in Otto Schwarzl-u; v Slovenskem Gradcu pri Gustav Uxa-tu in pri g. Maks Leyrer-ju v Radgoni. 101

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloplju, Ringstrasse šte. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560-42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5 1/2% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun šte. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo «Celjske mestne hranilnice» daja menična posojila proti 5 1/2% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Dobro ohranjen

bicikel

se po ceni proda.

Naslov pove npravništvo „Štajerca“. 331

Prodaja in prevzetje vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nosnikov (Zwicker) očalov, barometrov, termometrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju trgovina z urami, zlatino, srebrnino in optičnim blagom v **Ptaju** v gledališkem posloplju. 182

Adolf Sellinschegg

špecerijska trgovina „k zelenemu vencu“

v Ptaju

kupuje vedno

vsakovrstno frišno sadje,

jabolka, hruške, slive, breskve, kutne, kostanj, orehe, grozdje, frišna jajca, krompir, luk, česen, vsakovrstni fižol, maslo, surovo maslo (puter), med (Schleuderhonig), čebelni vosek, posušene jedilne gobe, hren in drugo zelenjavo; potem laneno in repno seme, živo in pitano perutnino, suhe hruške, suhe črešnje, suhe slive in jabolčne krlje.

Use to po visokih cenah.

Priden deček

z dobro šolsko izobrazbo in dobrimi šolskimi spričevali se sprejme kot učenec v trgovino mešanega blaga pri Franc Huth-u v Velikovecu (Völkermarkt). 326

Štev. 39.232.

Razglas.

Naročila na ameriške trte iz združenih državnih in deželnih trtnic za sadilno dobo 1901/2.

Od dežele Štajerske bodo se za pomlad 1902 sledeče množine ameriških trt pod naslednjimi pogoji proti plačilu oddale, in sicer:

1. 500.000 komadov požlahtnic (največ od mosler rumeni, velsrizling, burguder beli, gutedel rudeči in beli, silvaner zelen, traminer rudeči) na Riparia portalis, Vitis solonis in Rupestris monticola.

2. 500.000 komadov korenink od Riparia portalis, Vitis solonis in Rupestris monticola

3. Večje število reznikov od zgoraj imenovanih vrst.

Cene za trte za 1000 komadov so sledeče:

I. Požlahtnjene trte za premožne posestnike 250 K, za vse druge posestnike 160 K.

II. Ameriške koreninke za premožne posestnike 20 K za vse druge posestnike 10 K.

III. Rezniki 6 K.

Pri naročilih od več kakor 1500 požlahtnic, 5000 komadov korenink ali reznikov skoz eno stranko, prideržimo si mi, napominamo množico odgovarjano splošnemu stanju naročil znižati.

Naročila na te trte imajo se neposredno pri deželni odboru ali skoz občinske urade, pri kojih se dobijo v to svrhu naročilni listi, vložiti.

Občinska predstojništva imajo izpolnjene naročilne liste nemudoma deželni odboru vpsolati.

Vsa naročila imajo se narediti do 1. decembra 1901, ker na pozneje došla se ne bodo mogla ozirati.

Naročila reševala se bodejo po vrsti kakor so došla, in dobi vsak naročnik naročene vrste, tako dolgo, dokler je kaj zaloge.

Vse te trte oddajale se bodejo samo štajerskim posestnikom in imajo tudi tiste stranke, ktere so trte neposredno pri deželni odboru naročile, občinsko-uradno potrdilo o tem, da so posestniki vinogradov v občini, priložiti. Trgovci trt so od dobave goriimenovanega materiala izključeni.

Cene razumejo se od trtnice in je za to spadajoči znesek pri sprejetju trt plačati, oziroma ako se iste pošljejo z železnico, se bode znesek povzel. Zapakovalni in dovožni stroški zaračunili se bodejo po lastni ceni.

Pri vsakemu naročilu je treba naznaniti: 1. ime, stanovišče in stan naročnika; 2. davčno občino, v kateri leži vinograd; 3. vrsto trt katero se želi dobiti; 4. zadnjo železnično in poštno postajo, kamor naj se trte pošljejo.

Ako bi katera naročena vrsta trt pošla ali bi je ne bilo v zadostni množini, se bode ista nadomestila z isti podobno.

Gradec, v oktobru 1901.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund grof Attems.

Učenec

primerno šolsko izobrazbo, ki, ako mogoče nekaj slovenski razume, sprejme se s 15. oktobrom v trgovino s knjigami in papirjem W. Blanke=ja v Ptuj.

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osebi, kateregakoli stanu proti poštenu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za samo

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

s triletnim jamstvom. Vrhu tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano verižico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu J/
poštno predalo št. 29. 307

Giht- in reumatismus-eter.

Ta v „Mohren“-lekarni v Radgoni največ iz na telo okrepčevalno delujočim aromatičnim zdravilnim sredstvom pripravljeni eter se kot bolečine olajšajoče mazilo najbolje priporoča. Cena ene steklenice z natančnim porabnim navodilom velja 50 kr ali 1 krono.

S pošto proti poštenu povzetju (Nachnahme) se manj kot 2 steklenici ne razpošiljajo. 323

Pozornost!!! Colnine prosto!!! Pozornost!!!

Prekosi vsako konkurencu.

Mi pošljemo vsakomur „Colnine prosto“ 3 m štofa dobre, močne kvalitete, za kompletno jesensko moško obleko svetlo ali temno, gladko, progasto ali karirano za pod sramotno ceno od gl. 2.30, kakor 3 m črn. kamgarna kompl. elg. moško salonsko obleko gl. 3.70 Dalje en kompl. jesenski ali zimski moški površnik, dober, kodričasti štof za ceno od gl. 3.30, vse colnine prosto.

Naše oznanilo se opira na strogi basis, od kojega bonitete naj se vsakdo prepriča in je risika popolnoma izključena, ker se neprikladno zadovoljno ramenja ali denar nazaj pošlje! Dobavlja se proti poštenu povzetju ali če se denar naprej vpošlje, samo in edino skoz Jungwirth's Expeditions-haus Krakau, Postfach Nr. 29. 328

Sprejme se takoj učenec

14 let star, zmožen dobro nemškega in slovenskega jezika in je poštenih starišev, v trgovino mešanega blaga pri Ivanu Končan v Šoštanju (Schönstein). 324

knjigarji v Ptuj in Mariboru.
VII. Blanke=jevi

Velja samo 50 h, po pošti 60 h, ter se dobi v

KOSI: Vinogradniki! Jako važna knjiga za vsakega vinogradnika
Ravnokar izišla

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam
 z zeleno nunsko varstveno znamko 12 malih ali 6 velikih steklenic K 4 — poštne prosto.
A. Thierry-ja Centifolien-mazilo za rane
 2 lončka K 3.50 poštne prosto razpošilja proti plačilu v gotovini
A. Thierry-jeva lekarna „pri Angelju“ v Pregradi
 pri Rogatec-Slatina.
 Dunaj, centralni depo: lekarnar C. Brady Fleischmarkt 1
 Budapešta: lekarna J. v. Török in dr. Egger.
 Zagreb: lekarna S. Mittelbach.
 Na drobno dobiva se poovsod. 137

Brata Slawitsch

v Ptuj.

priporočata izvrstne **šivalne stroje** (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	— h
Singer Medium	90	— „
Singer Titania	120	— „
Ringschifchen	140	— „
Ringschifchen za		

krojače	180	— „
Minerva A	100	— „
Minerva C za krojače	160	— „
Howe C za krojače in čevljarje	90	— „
Cylinder Elastik za čevljarje	180	— „

Deli (Bestandtheile) za vsakorstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (na rate). Cenik brezplačno. 312

Christof Mösslacher

Vrba pri Vrbskem jezeru.

Z današnjim naznanjam, da sem samoprodajo svojega desertnega siru (Wörther Dessert-Käse) podelil gospodu **Henriku Maureter-ju**, trgovca s špicerijo vinom in delikatesami v Ptuj na florijanskem trgu. Za izvrstno kvaliteto se najboljše skrbi.

316 Spoštovanjem **Ch. Mösslacher.**

Učenec

za lončarijo (Hafneri) se sprejme v učenje. — Vpraša se pri

Jožef Wesiak-u

lončarskem mojstru v Slov. Bistrici.

Kište prodaja
 po ceni
W. BLANKE v Ptuj.

Išče se viničar

za slovenjograško okolico, ki je priden, zanesljiv, govori nemški in ima 3—4 delavne osebe. Nastopi se takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Štajerca“. 332

Sadna drevesa

iz preskušanih lastnih dreyesnic in sicer: jabolke po K 1.— do K 140; hruške po K 120 do 160. — Iz-boren jabolčnik iz lastnih kletij od 14 do 18 vinarjev za liter ponuja **Oskrbništvo Marenberg** (Gutsverwaltung Mahrenberg). Tam dobijo se tudi jorkširski plemenski prašiči. 334

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Pauko.

Z. 39.117.

Naznanilo.

Za polletni tečaj, ki se začne 2. januarja 1901 na deželni šoli v Gradcu, se bode podelilo na revne in uboge kovače **deset deželnih ustanov** po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje tudi ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in telesno močan, domovinska praviča na Štajerskem, dobra ljudsko-šolska izobrazba in najmanj dveletno bavljenje z podkovanjem.

Razven tega se mora vsak prošnik z reverzom zavezati, da bo po dovršenem poduku najmanj 10 let izvrševal svojo obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oziroma v kraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo deželnemu odboru v Gradcu z reverzom (z zaveznim pismom), krstnim listom, domovnico, izučnim spričevalom, ptem de-lavsko knjižico, spričevalom o gmotnih razmerah in o nravnosti

do 20. novembra 1901.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglasijo v teku prvih treh dneh v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve leti kot pomagači in dovršili ljudsko šolo, potem izučno knjižico.

Gradec, 12. oktobra 1901.

Deželni odbor štajerski.

333

Ptuj, meseca oktobra 1901.

P. n.

Usojam si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem na **glavnem trgu** nasproti Sellinschegg-u otvorila **trgovino z usnjem** in potrebščinami. Trudila se bodem, cenjene od-jemalce z najboljšim blagom po najnižjih cenah postreči. Prevzamem tudi vsakovrstne kože v najboljše in najcenejše iz-delovanje ter kupujem vsakovrstne kože po najvišjih cenah.

335

Marija Skubitz.

Učenec

z dobrimi šolskimi sprisevali se sprejme v špicerijsko trgovino. 338

Adolf Sellinschegg v Ptuj.

Hlapec se sprejme

v službo pri firmi:

R. SADNIK & Comp. v Ptuj. 336

Konj

fuks ali pram (Braun) brez napak, kupi 337

Adolf Sellinschegg v Ptuj.

Učenec za trgovino

nemškega in slovenskega jezika zmožen, iz boljše hiše, se sprejme. Vpraša se pri firmi:

LEPOSCHA v Ptuj. 339

Tisk: W. Blanke v Ptuj.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta

Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Razglas.

Letni, mesečni in tedenski sejmi v Ptuj.

Letni sejmi:

(Kramarski, živinski in lesni sejmi)

23. dne aprila, 5. dne avgusta in 25. dne novembra.

Konjski in goveji sejmi:

Vsako **prvo** in **tretjo sredo** v mesecu, izvzemši prvo sredo avgusta meseca in tretjo sredo novembra mesca, in sicer zaradi tega, ker se vrše v dotičnih tednih zgoraj navedeni letni sejmi. — Po tem takem vršita se v mestu Ptuj **vsaki mesec dva goveja in konjska sejma.**

Svinjski sejmi:

Vsako **sredo**. Ako je v sredo praznik ali letni sejem, tedaj dan popreje.

Tedenski sejmi:

Vsako **sredo** in vsak **petek**, posebno za meso, slanino (špeh) in perotnino. Ob zgoraj navedenih dnéh prodajajo se na trgu ob ledji (Lend) velike množine stavbenega tesarskega lesa, krajnikov, letev (lat) trsnega kolja i. t. d.

Mestni urad v Ptuj.

Župan:

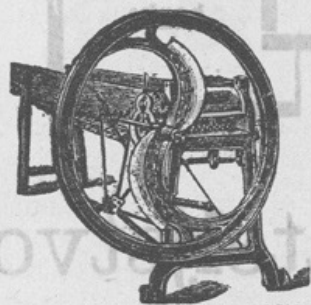
J. Ornig.

Trgovina z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIGER v Celji.

263

plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala, Najizvrstnejši in priznано najboljši
brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne, in mazljivimi tečaji na roko, na vital in za na par.
 poljski valarji, obročasti in iz gladke plehovine, **stroji za sejanje „Agricola“**, za naprego 1 do 6 živinčet.
stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito, Najnovejši mlini za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.
 grablje za seno in žetev, za obračanje mrve, Samotvorne patentovane
 patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d. brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši

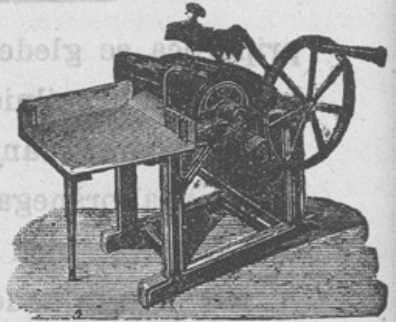
Ustanovljene 1872.

Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo, mlini za sadje in grozdje, stroji za obiranje grozdja, stroje za rezanico, na valjčkih in z mazljivimi tečaji, jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.
 Mline za debelo moko, reznice za repo,

stroji za mlatiti s patentovanimi valjčkimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vital in za na par.

víteli (kupje) za naprego 1 do 6 živinčet.
 Najnovejši mlini za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane brizgalnice za pokončavanje grenkulje in trtne uši
„Syphonia“, prenesljive štedilne peči, parniki za krmo, preše za seno in slamo na roko, pritrldjive in za prepeljati.

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeljuje garantovano po najnovejši in pripoznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

C. kr. izklj. priv. tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par.

Dunaj, III/ Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Odlikovana s črez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svinetnami na vseh večjih razstavah. Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmó. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

98

Josef Gspaltl zlatar, srebrar, optiker in trgovina z urami v PTUJU

priporoča svojo največjo obilno sortirano zalogo, vedno najnovejših in najsolidnejših dragotin, zlatnine, srebrnine in blago kristofle kinežkega srebra, vsake vrste nanosnikov (Zwicker) in očalov, tudi po zdravniških predpisih, stekla za brati, lupe (Loupen), termometre, barometre, aueroides, aräsmeter, zdravniške maksim

maltermometre, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnoglede, gledališčna in druga kukala, lorguete, vsakoorstne klosterneuburske vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelnastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, bortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

219

C. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvršten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvršno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

111

Dobre ure in po ceni

proti 3 letni pisni garanciji, prodaja in razpošilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem poslopu.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z btjem od gl. 2.50 višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi vse v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni. 14

Dobre pendel-ure z bitjem ur od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstane, par od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od gl. 2.— višje.

